7. 6. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Udělení prokury a její obsah

Prokura je významným institutem českého obchodního práva. V souladu s ustanovením § 14 obchodního zákoníku, kde je upravena, ji lze definovat jako zvláštní druh plné moci, jež může být udělen pouze fyzické osobě (prokuristovi), která je tak zmocněna ke všem právním úkonům, ke kterým dochází při provozu podniku a to i k takovým právním úkonům, k nimž by jinak bylo potřeba udělit zvláštní plnou moc.

Prokura je významným institutem českého obchodního práva. V souladu s ustanovením § 14 obchodního zákoníku, kde je upravena, ji lze definovat jako zvláštní druh plné moci, jež může být udělen pouze fyzické osobě (prokuristovi), která je tak zmocněna ke všem právním úkonům, ke kterým dochází při provozu podniku a to i k takovým právním úkonům, k nimž by jinak bylo potřeba udělit zvláštní plnou moc. Osobou oprávněnou k udělení prokury prokuristovi je pouze podnikatel (a to jak podnikatel, který je fyzickou osobou, tak i podnikatel, který je osobou právnickou) zapsaný v obchodním rejstříku. Ustanovení § 14 obchodního zákoníku neupravuje formu, ve které má být prokura udělena, praxe se však k přiklání k názoru, že v souvislosti s ustanovením § 31 odst 4 občanského zákoníku, (…Písemně musí být plná moc udělena i tehdy, netýká-li se jen určitého právního úkonu.) je třeba, aby byla prokura udělena v písemné formě, vzhledem k tomu že se prokura týká všech právních úkonů, k nimž dochází při provozu podniku. Stejně jako se právní úprava nezabývá formou udělení prokury, nezmiňuje se ani o jejím obsahu. Z udělení prokury však musí být zřetelné, že jde o prokuru (v textu nemusí být uvedeno slovo prokura, ale k dosažení jistoty a vyvarování se případných problémů, lze jen doporučit, aby takto udělovaná plná moc byla jako prokura označena), dále musí jasně vyplynout kdo a komu prokuru uděluje a zda jde o prokuru základní či o prokuru rozšířenou. Za prokuru základní se považuje prokura udělená v souladu s ustanovením § 14 odst. 2 obchodního zákoníku tak, že v ní není zahrnuto oprávnění zcizovat nemovitosti a zatěžovat je. Pokud prokura takové oprávnění obsahuje, jde o prokuru rozšířenou. Další otázkou, která by měla být v textu prokury upravena, je skutečnost, zda jde o prokuru individuální, která je udělována jen jednomu prokuristovi tak, že je oprávněn jednat a podepisovat za podnikatele samostatně či zda jde o prokuru kolektivní, která je udělena dvěma a více prokuristům tím způsobem, že k jednání a podepisování za podnikatele je vyžadována jejich součinnost. Zákon zde tedy dává podnikateli široký prostor pro výběr nejvhodnější úpravy prokury podle konkrétních potřeb.

Účinky udělení prokury nastávají až zápisem prokury do obchodního rejstříku. Zápis prokury má konstitutivní význam, což znamená, že prokura se stává účinnou až dnem, ke kterému je zapsána do obchodního rejstříku. Předpokladem k zapsaní prokury do obchodního rejstříku je podání návrhu na zapsání, k jehož podání je oprávněna ta osoba, která prokuru udělila. Byla-li prokura udělena více osobám, musí návrh obsahovat i určení, zda každý prokurista může jednat samostatně, popřípadě kolik prokuristů musí jednat společně.

Samostatnou otázkou, na kterou nelze v platné právní úpravě najít jednoznačnou odpověď, je zda je možno udělit prokuru poté, co společnost vstoupila do likvidace. A pokud ano, kdo je osobou oprávněnou k udělení takové prokury. Vzhledem k tomu, že likvidátor činí pouze všechny úkony směřující k likvidaci společnosti, nemůže být on osobou oprávněnou k udělení prokury, protože by vlastně zmocňoval k provádění úkonů, k nimž sám oprávněn není. Případnou osobou oprávněnou k udělení prokury by tedy zřejmě byl statutární orgán společnosti. Otázkou zůstává, zda udělit prokuru

po vstupu společnosti do likvidace lze či nelze. Pokud přijmeme názor, že i ve fázi likvidace zůstává oprávnění statutárního orgánu činit jménem podnikatele právní úkony, které nesouvisí s likvidací, zachováno, pak by měl být statutární orgán oprávněn udělit rozsahově omezenou prokuru. V případě přiklonění se k tvrzení, že po vstupu společnosti do likvidace je společnost zrušena a její provoz ukončen, je zřejmé, že prokuru nelze udělit.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Prodej rodinné firmy: Co má být skutečně součástí transakce?
- Podíl před vznikem společnosti: k přípustnosti jeho převodu
- Byznys a paragrafy, díl 46.: Pravidlo podnikatelského úsudku: Jak rozhodovat bez zbytečného strachu z osobní odpovědnosti
- Bytová družstva
- Limity rozkazu k vyklizení: Skutečně pomůže rozhýbat trh s nájemním bydlením?
- Jak najít kupce pro svou firmu přes M&A poradce: na co si dát pozor ve smlouvě se zprostředkovatelem
- Nábor zaměstnanců přes agentury a M&A transakce: kde končí ochrana investice a začíná kartel
- Nové pojetí úvěruschopnosti spotřebitele?